



Juhász Ferencné

## A közösségszervezés folyamata



A követelménymodul megnevezése:  
**Egyéni fejlesztés és segítő támogatás**

A követelménymodul száma: 1896-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-010-55



## A KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS FOLYAMATA

### ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

#### Történeti áttekintés

A közösségfejlesztés kialakulásának és fejlődésének története elválaszthatatlan a jobb, igazságosabb társadalomért folytatott civil küzdelmektől, mozgalmaktól, társadalmi akcióktól, s a filantróp, jótékony tevékenységektől. Mindez nagyban összefügg a mindenkor aktuális helyi civil társadalom viszonyaival, működésével, ezért a közösségfejlesztés közösségi munka világban való megjelenése is folyamatosan változik.

A közösségfejlesztés kialakulásának történetében Anglia játssza a legmeghatározóbb szerepet és történetét a mai szakemberek három megközelítési szempontból, vizsgálják. Az első az **önsegítés és a szolidaritás mikroszintű világa**, melyben a közösségi tevékenység elsősorban a rokonok és a szomszédok körben zajlik. A második a **kölcsönös segítség szervezett, mezoszintű világa**, azaz az egyesületek, ipartestületek, civil szerveződések segítségnyújtásának már formalizált cselekvési tere. John Grayson leírja, hogy az angol történet a demokráciáért és az emberi jogokért folytatott küzdelem során alakult ki. A harmadik megközelítés a **filantrópok** tevékenységéé, azaz akik beavatkoztak a „kevésbé szerencsések” életébe, azért, hogy közösen együtt dolgozva kialakítsanak egy „szerencsésebb” jövőt.

A **szakmatörténet** az 1884-ben alakult észak-londoni Toynbee Hall-lal indul, a híres settlement house-zal, amelynek követői mozgalmat építettek Angliában és Amerikában, sőt, másutt is a világban is. A settlement house az emberbaráti munka, majd az ebből kifejlődő segítő tevékenység formalizált kereteit adta. De mik is ezek a settlement házak? Magyarul ezek a népházak, melyek Budapesten is megjelentek, s az első működését a budapesti Vág utcában, kezdte 1910-ben, majd 1912-ben megnyílt az újpesti Szociális Főiskolai Telep. Ezek a házak úgymond közösségi szociális központok voltak, az adott kor igényeinek megfelelően szervezték meg a később szakosodó, önálló intézményrendszert kiépítő oktatási, kulturális, szabadidős, sport, egészségügyi és szociális tevékenységet. Nem csak nálunk, de Amerikában is nagyon gyorsan, már 1889-től meghonosodtak (a leghíresebb a chigagoi Hull House). 1900-as évektől már az amerikai kormányzat is felismerte a tevékenység hasznosságát és így támogatni kezdte őket. Ezért mondhatjuk az államilag támogatott közösségfejlesztés ekkor indult. Angliában 30-as, majd az 50-es években fejlődött ki a szakszerű beavatkozás, szorosan kötődve a lakásügyi programokhoz, kiemelten azon emberekhez, csoportokhoz, akik a városi új lakónegyedekbe, vagy épp városba költöztek. Az itt alkalmazott közösségfejlesztők feladat volt, hogy az új lakónegyedbe költözötteknek a közösségi szellemet segítsen kialakítani. A 70-es évektől változás történik. „Ennek oka egyfajta civil nyughatatlanság volt, a kormányzattal való elégedetlenség, ugyanakkor a kormányzat részéről is megfigyelhető volt valamiféle elszánás arra nézvést, hogy szolgáltatásaira új megoldásokat keressen”. (Twelvetrees, 1997) Fontos megjegyezni Anglia gyarmatait is, hiszen ott is folytak a közösségfejlesztő munkák, melyek során a közösségfejlesztők kezdeményezték, hogy az érintettek is részt vehessenek a döntéshozatalban, a helyi fejlesztésekben. A gyarmati munka eredményeit azután Anglia is alkalmazta saját fejlesztési munkájában.

A **magyarországi** közösségfejlesztés módszere hasonlóságokat és eltéréseket is mutat. A reformkorral nálunk is megjelentek az önszervező klubok, körök, egyesületek, s a kiegyezést követően nőni kezdett az egyesületek, olvasókörök, kaszinók száma. A mai értelemben vett közösségfejlesztés hazai gyakorlata az 1970-es évekre nyúlik vissza, a settlement house-hoz sok tekintetben hasonlító művelődési otthoni tevékenységhez. A 70-es évek második felétől, s végig a 80-as években, kísérleti közösségfejlesztő munkák sora indult meg Balatonszabadi és térségében; Bakonyszentkirályon, Bakonyoszlopon és Csesznekén; Csenger és társközsegeiben. A rendszerváltás után fokozatosan nálunk is hasonló problémák alakultak ki, mint a fent említett országokban. Megjelent a munkanélküliség, a szegénységben élők nagy száma, de megszerveződött a civil társadalom is. A magyar történetből azonban jobbra még ma is hiányzik az a széleskörű alulról építkezés, amely sűrűsödési pontjain társadalmi mozgalmakat, civil aktivitást és ezzel egyidejűleg társadalomjobbító technikákat – szakmákat – is hoz létre, s amelyet a demokratikusan választott döntéshozatali szervezetek (és nem a politikai hatalom) a maguk eszközeivel erősítenek, támogatnak. Úgy is fogalmazhatjuk, hogy a magyar történet inkább szakmai reformerek kezdeményezése nyomán önállósult, mintsem társadalmi mozgalmak szakmai intézményesülése révén alakult ki.

A magyarországi gyakorlatot képviselő, azaz a Közösségfejlesztők Egyesülete és társszervezetei, elsősorban a helyi társadalmak demokratikus önszerveződésére és együttműködésére helyezik a hangsúlyt. Kiemelkedően fontos szerepet játszik munkájukban a hazai civil társadalommal, nonprofit szektorral való együttműködés kialakítása, mert azt tartják fontosnak, hogy új intézmények (szervezetek, fórumok, nyilvánosság) alakuljanak a helyi közösségekben, amelyek strukturálják azt. A hazai közösségfejlesztés nem célcsoportokkal dolgozik elsősorban, mint a nyugati országok szakemberei. Nyilvánvaló, hogy ez az állapot fokozatos változás alatt áll, hisz az állampolgárok – bár lassan, de – felismerik érdekeiket, s meghatározzák saját céljaikat, ügyeiket – célcsoportokat képeznek.

A **Közösségfejlesztők Egyesülete** és társszervezetei igyekeznek megőrizni a magyar sajátosságot, a közösségi művelődéssel való szerves kapcsolatot. Ennek a képessé tételben van meghatározó szerepe, vagyis abban, hogy az öntudatosuló, az új, demokratikus és civil kultúra összetevőit tanuló civil társadalom hatékonyan képes kezdeményezni és cselekedni. 1980-tól kezdve a civil szervezetek száma rohamosan megnőtt. 1987-ben új szervezettípussal is gyarapodott a szféra: mintegy három évtized után ismét lehetségessé vált az alapítványok létrehozása. A civil szervezetek gyarapodását és súlyuk-jelentőségük növekedését jelzi, hogy 1989-ben először került sor a szféra törvényi szabályozására. A törvény komplex módon és keretjelleggel kívánta szabályozni az egyesületi életet. A korszak ellentmondásosságát jelzi azonban, hogy a törvényalkotók és törvényhozók még nem tudtak a korábbi beidegződésektől teljesen elszakadni, s így a törvény a társadalmi szervezetek belső életére vonatkozóan több, gyámkodó szabálya is tartalmaz. Például; úgy rendelkezik, hogy a társadalmi szervezet legfelsőbb szintű szerve közgyűlés, vagy a közvetlenül / közvetve választott grémium. Ez a szabály teljességgel fölösleges, hiszen a felsoroltakon kívül más megoldás nem is lehetséges.

Idő és értékbeli egybeesés fogható meg az egyesületek és népfőiskolák alakulásában. 1987-től a publicisztikák már nem magántársadalomtól, és polgári társadalomról beszéltek, hanem a civil társadalom kifejezést használták. Az új jellemzők, fejlemények a „rétegesedés”, az átpolitizálódás, az „intézményesedés” és a városiasodás jelenségében foglalhatóak össze.

**Feladat:**

*A feladatot számítógépes információgyűjtés segítségével oldja meg!*

Tájékozódjon a settlement- housok kialakulásának körülményeiről, funkciójukban hol és milyen bevonódást adhat a fiataloknak! Fejtse ki, hogy a hazai társadalomban az ilyen jellegű közösségi házaknak van-e létjogosultsága!

Lined writing area with horizontal lines and a large diagonal watermark reading "MUNKANYAG".

## SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

### KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS DEFINÍCIÓJA

„A közösségfejlesztés (community development), vagy közösségszervezés (community organisation) felfogásunkban elsősorban települések, térségek, szomszédságok közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van a polgároknak, közösségeiknek és azok hálózatainak, valamint a helyi szükségletek mértékében a közösségfejlesztőknek is, akiknek bátorító-ösztönző, informáló, kapcsolatszervező munkája életre segítheti, vagy kiegészítheti, megerősítheti a meglévő közösségi erőforrásokat.

### FOGALOMÉRTELMEZÉS

A közösségfejlesztés

Mint alkalmazási terület: alkalmazza a településszociológia, a településtervezés, a néprajz, az antropológia, a pedagógia, a szociálpszichológia, a jog és a gazdaságtan egyes eredményeit és módszereit;

A határterületein lévő főbb szakmák: közművelődés, felnőttképzés, szociálpolitika, közösségi szociális munka., településtervezés, településmenedzsment;

az eredményeként megjelenő jellemző tevékenység mindaz, amit a lakosság önmaga végez el annak érdekében, hogy önmagán segítsen a helyi társadalom- és gazdaságfejlesztés, a környezetvédelem, az egészségügy, a lakáshelyzet, az oktatás, a kultúra, a művészetek, a szabadidő, valamint a (helyi - térségi - városi) nyilvánosság és közösségi információáramlámevszervezése terén, városokban, városkörnyéken és vidéki térségekben egyaránt. Ez a tevékenység vonatkozhat lakossági tervezésre, fejlesztésre és szolgáltatásokra az élet minden területén;

Főbb partnerei: civil szervezetek, önkormányzatok és társulásaik, regionális kutatási központok, a munkaügy- és a vállalkozásfejlesztés szervezetei, képzési szervezetek, információs adattárak.

Kulcsszavak, amelyek a leginkább jellemzik:

- közösségfejlesztés, közösségszervezés, közösségi (szociális) munka;
- közösség, fejlődés, lokalitás szomszédság, társadalmi nyilvánosság;
- helyi cselekvés helyi fejlesztés, társadalmi tervezés, társadalmi akció, szomszédsági munka, kistérségi- és regionális fejlesztés, városfejlesztés, közösségi gazdasági fejlesztés;
- önszerveződés, önkéntesség, önszervezés, érdekérvényesítés, részvétel **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, partnerkapcsolatok építése.”

A fiatalok önszerveződésén alapuló programok nem túl gyakoriak. Az önkéntes munka nem eléggé elterjedt és népszerű hazánkban, ez is egyik oka a fiatalok alacsony részvételének a közösségi programokban. Általános problémaként fogalmazódott meg a közösségi terek hiánya. A közösségi terek a fiatalok életminőségének kiemelt dimenzióját testesítik meg.

A nyári szünetben mozogni vágyó fiatalok egy csoportja közösen szervez biciklizési programokat. A kerékpározáshoz megfelelő helyet találtak egy használaton kívüli sporttelepen. Építeni kezdték a maguk terét. Az építéshez segítségre van szükségük.

### feladat

*A feladatot önállóan oldja meg!*

Hogyan tud segíteni a biztonságos kerékpár pálya kiépítésében? Milyen partnereket vonna be a közösségi tér építésébe?

MUNKANYELVI

## A KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS MODELLJE

Biddle-ék modellje: A közösségfejlesztés/szervezés „ösztönző” típusú szerep-megközelítése

1. szakasz – feltárás
2. szakasz – szervezés
3. szakasz – viták
4. szakasz – akció
5. szakasz – új projektek
6. szakasz – folytatás

A közösségfejlesztő modell lépései:

### Feltárás

- történelem: tájékozódás a „szomszédság” helyi történetéről,
- meghívás: legitimáció megteremtése,
- bemutakozás: bizalmatlanság csökkentése,
- informális beszélgetések: félelmek, aggodalmak megfogalmazása.

### Szervezés

- a probléma azonosítása, a közösségi mag jellemzői: kölcsönös bizalom, változtatási igény, közös értékrend.
- informális beszélgetések: újak bevonása,
- szervezet kialakítása:
- elkötelezettség: feladatvállalási nyilatkozatok készítése.
- Képzés.

### Viták

- definíciók: SWOT analízis (=erősségek–gyengeségek–lehetőségek–veszélyek) alternatívák, mérlegelés.
- Alapértékek: közös csoportértékek megfogalmazása,
- Döntés: a közös probléma és a közös lépések kiválasztása,

### Akció

- munkaprojekt: apró kis léptékű, kezdeti feladatok elvégzése.
- jelentések: beszámoló az eredményekről,
- eredmény és kiértékelés: a projekt irányítói és végrehajtói,

### Új projektek

- ismétlés: a 3–4 szakasz ismétlése komplexebb feladatokkal,
- külső kapcsolatok: támogatóhálózat kiépítése,
- a viták sokasodása: komplexebb feladatok–élesebb viták,



- nyomás gyakorlása: építő jellegű taktikák alkalmazása.
- a koalíció szükségessége: sokféle csoport érdekegyesítése.

### Folytatás

- állandó mag: folytatólagos/állandó csoport létrehozása,
- visszavonulás: a közösségfejlesztő szükségtelenné válik,
- a felelősség növekedés: egyre átfogóbb feladatok végrehajtása.

### Feladat

*A feladatot számítógépes információgyűjtés segítségével oldja meg!*

Kereső portálok használatával határozza meg az alábbi kulcsszavakat! Jelölje, hogy a felsorolt kulcsszavakat a közösségszervezés mely szakaszába illeszteni!

- Lokalitas,
- önkéntesség,
- önszerveződés,
- részvétel,
- bevonás,
- érdekvérvényesítés,
- partnerkapcsolatok építése,
- erőforrástérkép

MUNKANYAG

### A "Jövőműhely" módszere (Jung, Millert, 80-as évek)

A közösségi problémák feltárásának, súlyozásának és a jövőbeni közösségi tevékenységek kiválasztásának leggyorsabb módszere az ún. "Jövőműhely"-módszer, amely a tervezéshez vezet el bennünket. Alkalmazása akkor ajánlatos, ha rövid idő alatt (1 nap vagy 3 este) szeretnénk eljutni a közösségi cselekvési terv körvonalazódásáig, ha már rendelkezésre áll a kezdeményező aktív csoportja, az a bizonyos „központi mag”, amely gyakorlott a fogalmi gondolkodásban, s amelyik képes egy egymásra épülő gondolatmenetet közösségi, tehát együttműködő módon végiggondolni.

Komoly problémát vet fel azonban a módszert követő lépés meghatározása. Az elkészült terveket kik fogják kidolgozni és megvalósítani? Hogyan tehető széles körben ismertté, átélhetővé a központi mag által elkészített terv, s hogyan képezhető a megvalósításához közösségi akarat? Emiatt e módszer alkalmazását jelenleg főként képzési szituációban tartjuk lehetségesnek, nem zárva ki annak lehetőségét, hogy a szakmafejlesztés további éveiben találunk jó megoldásokat a módszer közösségi folyamatba történő jobb beágyazottsága érdekében.

### A módszer leírása

#### Előkészítés

Elsőként témákat kell választani. A témák legyenek pozitív célok, amelyekkel a csoport egyetért. Mindig meg kell vizsgálni, hogy a csoport egyetért-e a témával. Ha nem, el kell kezdeni keresni egy új, megfelelő témát.

#### Feladat

*A feladatot párban oldják meg; válasszon magának tanulótársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Mindketten azonos feladatot oldjanak meg, de mindketten a saját füzetükben dolgozzanak!)*

Miután kikérte társa véleményét, írjon példákat, milyen témákat javasolna a csoportnak? Tartsa szem előtt a pozitivitást!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---

## Kritika

Mindenkivel jegyeztessük föl a kulcsszavakat (lehetőleg 1-1 szót), azokat az akadályokat leírandó, amelyek a cél elérését megghiúsítják. A vezetők felolvassák a szavakat és értelmezik azok tartalmát, szükség esetén kiegészítik magyarázó szavakkal. Minden résztvevő szavaz a nekik megfelelő kulcsszavakra. Ezután a vezetők összegyűjtik a szavazatokat, csoportosítják az azonos témára vonatkozó szavakat és összeadják a szavazatokat. Ilyetén módon a figyelem azokra a témákra/szavakra fog irányulni, amelyek a legtöbb szavazatot kapták: van egy listánk azokról a témákról, amelyeket a résztvevők legfontosabbnak találtak.

Tagadó mondatok (negatív állítások) felírása. Egy-egy mondatban meg kell fogalmazni a legtöbb pontot kapott szavakat/témákat. A negatív kulcsszavak tehát tagadó mondatokba épülnek.

## Újraírás

Pozitív mondatalkotás („ideális állapot”-jellegű mondatok). Átalakítjuk a negatív mondatokat pozitív állításokká, vagyis feltételezzük, hogy a legfontosabb dolgok ideális állapotukban működnek. Az „ideális állapot” kijelentések bemutatása, szavazás az „ideális állapot”-ot tartalmazó kijelentésekről. A vezetők megszámozzák a szavazatokat.

## Fantázia projekt/kreatív feladat

Egy fantáziatervet kell létrehozni, melyhez korlátlan erőforrások állnak rendelkezésre. Ennek a projektnek valamilyen módon kapcsolódnia kell a napi témához. A fantáziaprojektek bemutatása után a „győztes” kiválasztása.

## Feladat

*A feladatot párban oldják meg; válasszon magának tanulótársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Mindketten azonos feladatot oldjanak meg, de mindketten a saját füzetükben dolgozzanak!)*

Miután kikérte társa véleményét, írjon példákat, milyen fantáziatémát javasolna a csoportnak? Tartsa szem előtt a pozitivitást!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---

### A részletes vízió szakasza

A fantáziaprojekt során nincsenek bürokratikus vagy anyagi korlátok. Kihangsúlyozandó, hogy csak az ideális végső képet kell megrajzolni, nem pedig az odavezető utat, azaz nem stratégiát kell gyártani. A „részletes vízió” bemutatása után a víziók tematikus csoportosítása, majd egy téma kiválasztása következik, amellyel a leginkább szeretnének foglalkozni

### Megvalósítás

Egy kérdések formájában megfogalmazott utasításlista segíthet a megvalósítás átgondolásában.

- Értékek: Kezdhethetünk-e azonnal? Milyen akadályok állnak előttünk? Hogyan vélekednek a munkatársak, politikusok, a hatalommal bíró emberek stb.?
- Stratégiák: Milyen politikai, gazdasági támogatásra van szükségünk? Kivel tudunk együttműködni? Hogyan tudjuk bevezetni, megismertetni vagy piacosítani az ötletet?
- Cselekvés: Ki akar és tud dolgozni ezen az ötleten? Mennyi munkára van szükség? Hogyan tudjuk eladni az ötletet? Mi a kockázat? Mi a haszon?

A kérdések megválaszolásának eredménye a témák megvalósíthatóságáról készített előmeneteli jelentés

### Záró értékelés

Végül mindenkinek lehetőséget adunk arra, hogy értékelje a napi tevékenységet. Ez jó lezárása a munkának, nemcsak azért, mert mindenki lehetőséget kap a hozzászólásra, ami jó érzés számukra, hanem mert e megjegyzések egyben új ötletforrások is a „Jövőkühely” módszerének fejlődéséhez.

A közösségfejlesztés tulajdonképpen külső bátorítás annak érdekében, hogy a helybéli cselekvés megfogadjon, elkezdődjék, és folyamatossá váljék. A folyamat eredményeképpen korábban ismeretlen ifjak az adott cél érdekében együttműködnek, és a megvalósítása alatt nemcsak az együttes cselekvésben, hanem az adott cél megvalósulásának technikájában is gyakorlatot szereznek. Mindezzel a későbbi életükben megoldandó feladatokat is modellálják.

## AZ IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGEK LÉTREJÖTTÉNEK SZÍNTEREI

### 1. Iskolában

Az ifjúsági közösségek létrejöttének hagyományos színtere az iskola, hiszen ez az a helyszín, ahol a legtöbb ifjú találkozik egymással. Itt természetesen nem elsősorban az előszeretettel hivatkozott „osztályközösségekre” gondolunk (amelyek az esetek többségében csak nevükben közösségek, de valójában megmaradnak a csoportok szintjén), hanem azokra a részben irányított módon, részben informálisan szerveződő közösségekre, melyek összetartó ereje a hasonló mentalitásból, életkorból, érdeklődési körből fakad.

### 2. Iskolán kívül

Azonban ne feledjük, hogy a gyerekek, serdülők, fiatalok az iskolán kívül máshova is járnak. Kereshetjük őket a sportpályákon, ifjúsági klubokban, közösségi, művelődési házakban, játszótéren, strandon, szórakozóhelyeken, plázákban, pályaudvarokon és mindezek környékén. Ezek a helyek különösen azok szempontjából fontosak, akik már nem érhetők el az iskolákon keresztül. Az ifjúsági korosztályokkal való kapcsolatteremtésben az iskolákon kívül segítségünkre lehetnek más, ifjúsággal foglalkozó intézmények, így az ifjúsági információs és tanácsadó irodák, a családsegítő központ és gyermekjóléti szolgálat, a helyi önkormányzat, a rendőrség munkatársai.

Ehhez kapcsolódóan külön érdemes kiemelni az ifjúsági kultúra intézményrendszerét is, mint lehetséges találkozási pontot a segítők és a célcsoport között. Az „intézményrendszer” kifejezés talán kissé túlzónak is tűnik ebben a vonatkozásban, hiszen általában nem tudatosan, rendszerszerűen felépített intézményi struktúra szolgálja az ifjúsági kultúra területét. Kisebb településeken, illetve városrészekben elsősorban ifjúsági klubokat találhatunk, melyek általában egy-egy érdeklődési területhez kapcsolódóan szerveződnek. Nagyobb településeken néha találkozhatunk ifjúsági házakkal (ifjúsági művelődési ház, ifjúsági közösségi ház), de jellemzőbb az általános közösségi vagy művelődési ház megléte (ami egyébként túlnyomórészt szintén az ifjak számára szokott programokat, lehetőségeket biztosítani).

Ezek az intézmények (nevezzék bárhogyan őket) egyrészt befogadó központként működnek, vagyis helyet biztosítanak pl. az imént említett kluboknak, másrészt önálló programok (előadások, koncertek, filmvetítések, táncházak stb.) szervezésével vonzzák magukhoz az ifjúsági korosztályokat.

## AZ IFJÚSÁGSEGÍTŐ SZEREPE A KÖZÖSSÉGSZERVEZÉSBEN

A participáció a közösségfejlesztésnek egyszerre alapelve, értéke és célja. Csupán a közösségfejlesztő szakember szándéka soha nem elegendő egy közösség létrehozásához, szükséges a célcsoport, a reménybeli tagok együttműködési szándéka, a részvételre való hajlamuk. A kisebb, helyi közösségekben, közösségi cselekvésekben való részvétel azután elvezethet a társadalmi tudatossághoz, a részvételi demokrácia működtetéséhez.

Talán ennél az alapelnél kell leginkább hangsúlyoznunk, hogy a közösségfejlesztéssel foglalkozó nem elsősorban vezető, sokkal inkább **segítő szerepkörben** működik. A közösség fejlődési folyamatában fontos, hogy a résztvevők partnernek érezzék magukat, ne alárendelt szereplőnek vagy pusztán eszköznek. Természetesen az előfordulhat, hogy az egyének szintjén nem jelenik meg magától a részvétel igénye, és külső ösztönzésre van szükség már az első lépéseknél is. Ezt nevezzük bevonásnak, amikor a közösségfejlesztőre hárul a motiválás feladata, vagyis már a közösségépítő folyamat elkezdéséhez is először érzékenyíteni kell a célcsoport tagjait. Ha a közösségfejlesztő felülről irányít, akkor kicsi a valószínűsége annak, hogy a létrejövő közösség hosszú távon fenntartható marad a túlzottan függő viszony miatt. Ami pedig itt még fontosabb, hogy a közösségi részvétel igénye is kisebb eséllyel mélyül el ebben a helyzetben.

Számos okunk lehet arra, hogy miért akarunk egy közösséget létrehozni – motivációnk lehet anyagi természetű, például ha ez a kenyérkereső szakmánk; lehet személyes jellegű, ha vágyunk a közösséghez tartozás érzésére; vagy akár szakmai fejlődésünk szempontjából is fontosnak tarthatunk egy ilyen folyamatot. Teljesen mindegy, hogy mi mozgat bennünket, de az fontos, hogy tisztában legyünk egyéni céljainkkal, hiszen ez határozza meg, mennyire fontos számunkra ez a tevékenység, mennyi energiát szánunk a közösség felépítésére, megtartására.

A megfelelő közösségfejlesztő eljárás kiválasztásánál a helyzet adta lehetőségek mellett ezek is fontos szempontokként merülnek fel, érdemes végiggondolnunk őket ahhoz, hogy hatékony és eredményes munkát végezhessünk.

## ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

### 1. Feladat

*A feladatot számítógépes információgyűjtés segítségével oldja meg!*

Keressen közösségfejlesztéssel, közösségszervezéssel kapcsolatos szakirodalmi cikkeket az Internetes hírportálokon! Próbálja meghatározni, hogy mit jelent a közösségfejlesztés, közösségszervezés!

MUNKAMINTA



2. Feladat

*A feladatot önállóan oldja meg!*

A tananyagban felsorolás szerűen bemutattuk a Biddle féle **közösségfejlesztő** modell szakaszait. A leírást foglalja táblázatba, hogy szemléletes legyen!



## MEGOLDÁSOK

A címelem tartalma és formátuma nem módosítható.

### 1. feladat

A feladatmegoldás lehetséges tartalma:

Közösségszervezéssel kapcsolatos Internetes hírportálok:

[www.kozossegfejlesztes.hu](http://www.kozossegfejlesztes.hu)

[www.kka.hu](http://www.kka.hu)

[www.kamasztanya.hu](http://www.kamasztanya.hu)

A közösségfejlesztés közösségi kezdeményező- és cselekvőképesség fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van a polgároknak, közösségeiknek és azok hálózatainak, valamint a helyi szükségletek mértékében a közösségfejlesztőknek is.

### 2. feladat

A feladatmegoldás lehetséges tartalma:

Szakaszok		Elemek
1.	feltárás	történelem
		meghívás
		bemutakozás
		Informális beszélgetések
2.	szervezés	Probléma azonosítása
		Informális beszélgetések
		Szervezet kialakítása
		elkötelezettség
		képzés
3.	viták	definíciók

		alapértékek
		döntés
4.	akció	munkaprojekt
		jelentések
		Eredmény és kiértékelés
5.	új projektek	Viták és akció szakasz ismétlése
		Külső kapcsolatok
		Viták sokasodása
		Nyomás gyakorlása
		koalíció
6.	folytatás	Állandó mag létrehozása
		visszavonulás
		Felelősség növelése

## IRODALOMJEGYZÉK

### FELHASZNÁLT IRODALOM

Közösségfejlesztők Egyesülete– Parola füzetek 2008

[www.kozossegfejlesztes.hu](http://www.kozossegfejlesztes.hu)

[www.kka.hu](http://www.kka.hu)

Nagy Ádám (Alkotószerező): Ifjúságügy Új mandátum könyvkiadó Budapest, 2008

### AJÁNLOTT IRODALOM

Közösségfejlesztők Egyesülete– Parola füzetek

Nagy Ádám (Alkotószerező): Ifjúságügy ÚJ MANDÁTUM KÖNYVKIADÓ Budapest, 2008

MUNKANYAG

A(z) 1896–06 modul 010–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
55 762 01 0000 00 00	Ifjúságsegítő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:  
25 óra

MUNKANYELVI ANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv  
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának  
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap  
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet  
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:  
Nagy László főigazgató